

Päijät-Hämeen pyörämatkailuopas

Vinkkejä pyörämatkalle Päijät-Hämeen metsiin ja maalaismaisemiin

Lähde peesiin!

Asikkala

Hartola

Hollola

Heinola

Iitti

Kärkölä

Lahti

Orimattila

Sysmä

Padasjoki

Päijät-Häme on maisemarikas mahdollisuuksien maakunta, joka tarjoaa pyörämatkailijalle koettavaa maalaismaisemista metsäpolkuihin ja järvien rannoista kulttuurikohteisiin sekä idyllisiin maaseutukyliin.

Pyöräretkesi aikana voit tutustua Salpausselkä Geoparkin veden muovaamaan maisemaan, kiivetä johonkin alueemme upeista näkötorneista tai poiketa Päijät-Hämeen retkeilyreiteille tutustumaan lähemmin alueen luontoon. Lomailu täällä on tehty sinulle helpoksi, sillä alueemme pyöräily-ystävälliset majoitus-, ravitsemus- ja ohjelmapalvelut ovat erikoistuneet huomioimaan pyörällä liikkuvan matkailijan tarpeet.

Tässä oppaassa esitellään Päijät-Hämeen parhaat reitit ja palvelut pyörämatkailijalle. Oppaan on tuottanut LAB-ammattikorkeakoulun ja Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n yhteinen Pyörämatkailijan Päijät-Häme -hanke yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Oppaassa esiteltävien reittien valinta on tehty kuntien toiveita kunnioittaen. Hanke rahoittaa Maaseuturahasto.

Lisätietoja: paivi.tommola@lab.fi

Kannen kuvat vasemmalta oikealle: 1-2 & 4 Patrick Dormischian ja Miemo Penttinen.

Pyöräilykohteet

Helposti saavutettavia maastoreittejä

- 1 Kintterön Kymppi
- 2 Hakalaukunlenkki
- 3 Huippupolku
- 4 Aurinkovuoren monikäyttöreitit
- 5 Korvenlammen reitti
- 6 Kevätpuronpolku

Maastoreittejä suurempaan polkunälkään

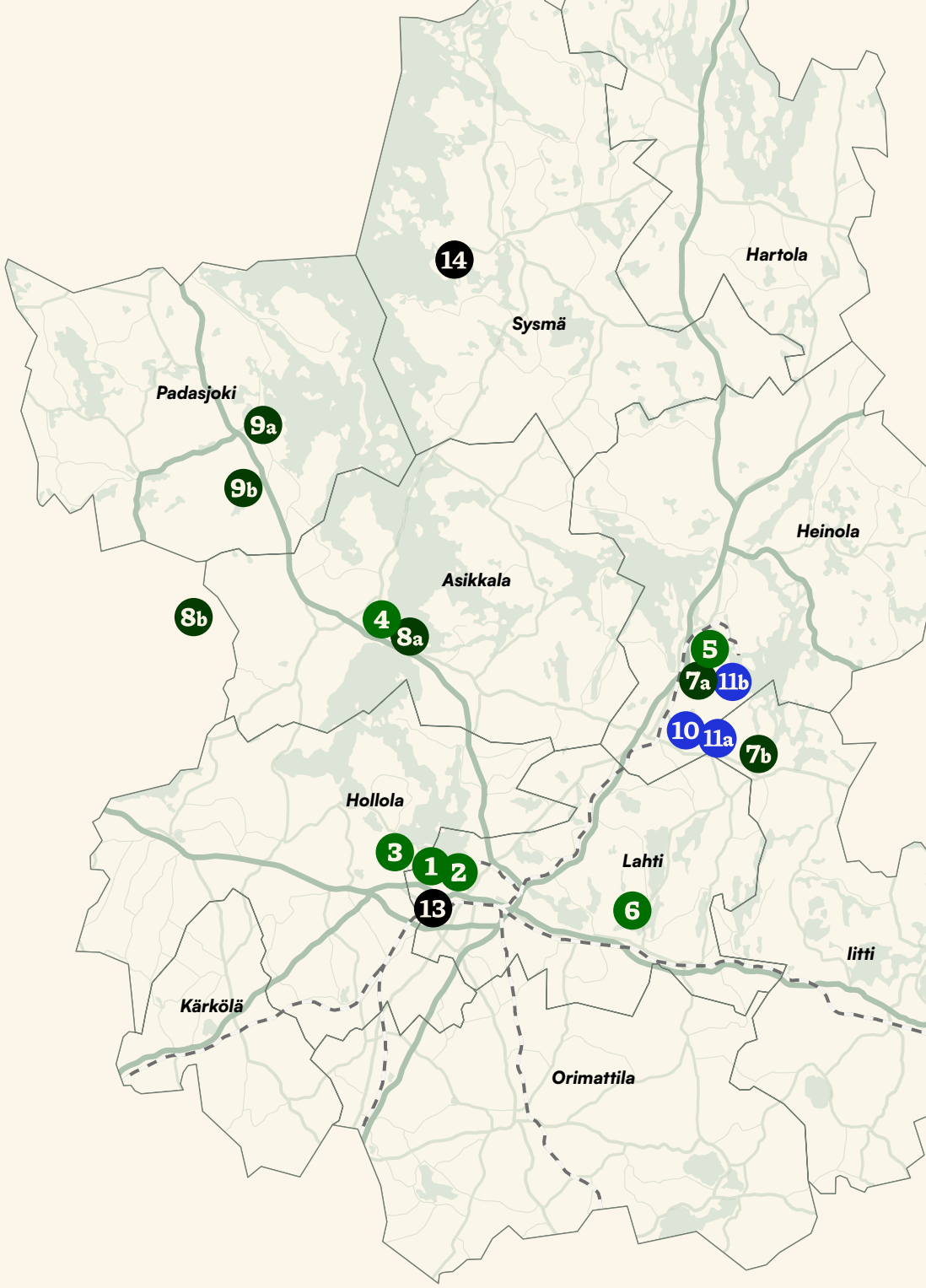
- 7 Juustopolku (7a Heinola, 7b Vuolenkoski)
- 8 Aurinko-Ilves (8a Vääksey, 8b Evo)
- 9 Päijänne-Ilves (9a Padasjoki, 9b Tarusjärvi)

Vierumäen reitit

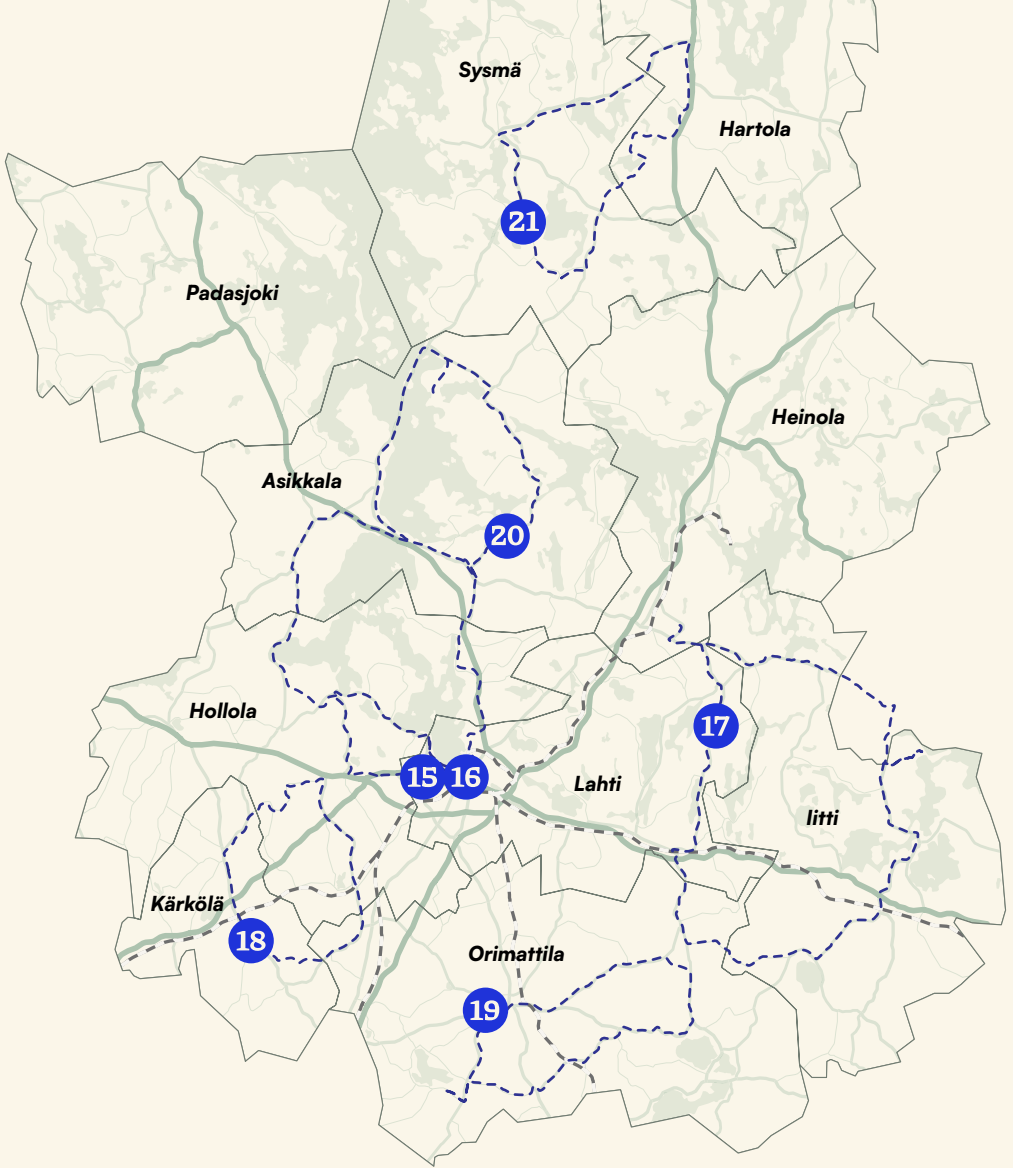
- 10 Kalattoman kierros
- 11 Valo-Ilves (11 a Vierumäki, 11 b Heinola)

Spesiaaliväy pyöräilyn ystäville

- 13 Raviksen pyöräpuisto
- 14 Päijätsalon BikePolku

Maisemarikkaita retkireittejä tiepyöräilyyn

- 15** Hollolan kirkonkylän lenkki
- 16** Vesijärven kierros
- 17** Iitin maalaissatanen
- 18** Kärkölään maaseutukierros
- 19** Luonnonystävän maisemaretki Orimattilasta
- 20** Kalkkisten kierros & Kirkosta kirkkoon
- 21** Sysmä—Hartola -rengasreitti

Helposti saavutettavia maastoreittejä

Kintterön Kymppi

 Pituus 10 km

 Nousumetreit 160 m

 Lahti

Reittikuvaus

Vaihteleva maastopyöräilyreitti, joka mutkittelee ensimmäistä Salpausselkää halkovan Kintterön-suon ympärillä, kapeita maastopolkuja pitkin. Reitillä ei ole suuria yhtenäisiä mäkiä, mutta lyhyet nousut ja laskut tuovat ajamiseen rytmiä. Ajopohja vaihtelee juurakkoisesta singletrack-polutusta nopeakulkuisiin neulaspolkuihin.

Matkan varrella pääset fiilistelemään metsän tunnelmaa Kintterönsuon aarnimetsässä, kurkistamaan Salpausselän suppiin sekä kruisailemaan Hakalaukunmäen kallioilla. Kintterön Kymppi on Salpausselkä Trails -reitistön vaativin reitti, joten reitti tarjoaa paikoin myös pientä fyysistä ja taidollista haastetta.

Hyvä tietää

Reitti on merkitty maastoon punaisilla nuolimerkeillä, kiertosuuntasuositus on myötäpäivään. Reitin voit aloittaa joko Sykekadun tai Koneharjunkadun P-alueelta. Molemmissa lähtöpaikoissa on reittikartan sisältävä infotaulu. Koneharjunkadun läheisyydestä löytyy myös uimaranta. Myös Tapanilan hiihtomajalta pääsee liittymään reitille.

Kintterön Kymppi kuuluu Salpausselkä Trails -reittien verkostoon. Reitin kanssa samalla alueella risteilee violetilla nuolimerkeillä merkitty Hakalaukun lenkki (7 km), jonka voit helposti yhdistää tähän reittiin. Salpausselkä Trails -reitit on suunniteltu monikäyttöön, joten reitillä liikkuu myös polkajuoksijoita, kävelijöitä ja koiran ulkoiluttajia, jotka pyöräilijän tulee aina huomioida.

Kintterön Kympillä voit pyöräillä myös talvella. Reitillä ei kuitenkaan ole koneellista kunnossapitoa, joten syvän lumen aikaan retkeen kannattaa varustautua paksuilla renkailla ja matalammilla rengaspaineilla.

Reitin varrella ei ole rakennettuja taukopaikkoja, mutta Tapanilan hiihtomaja sijaitsee vain lyhyen matkan päässä reitistä (tarkista aukioloajat). Omalle evästauolle sopivan ympäristön tarjoaa myös Hakalaukunsuon itälaidalla, Hakalaukunpolun varrella sijaitseva taukopaikka.

Monimuotoisia metsäpolkuja Kintterönsuon laidoilla.

Vaativuus

Reitti on paikoin vaativa ja edellyttää maastoajotaitoa. Vaikeimmat osuudet sijoittuvat Kintterönsuon laidoille, jossa juurakkoiset nousut ja laskut edellyttävät hyvää ajotaitoa ja kuntoa. Suon itäpuoleinen osuus on pääosin hyväpohjaista kangaspolkua pienin korkeuseroin.

Retken aloituspaikat

Sykekadun P-paikka (Sykekatu 11, Lahti). Muista parkkikiekko (max 4h).

Koneharjun P-paikka (Koneharjunkatu 10, Lahti)
Tapanilan hiihtomajan P-alueelta (Mäkirinteenkadun päässä) noin 400 m siirtymä

Lisätietoja

- [Lahti.fi/vapaa-aika](https://lahti.fi/vapaa-aika)
- Salpausselkä Trails —reitit löytyvät Metsähallituksen **Retkikartta.fi**-palvelusta reitin nimellä tai hakusanalla maastopyöräily.
- Sähköinen reittikartta ja mobiilipaikannus: kartta.lahti.fi

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

 Ski Out Bike (pyörän huolto, varustemyynti) skiout.fi

 Kitetirri Outdoors (opastetut retket, sähkömaastopyörävuokraus) kitetirri.fi

 Camping Messilä (majoitus-, ravitsemus- ja ohjelmalvelut) campingmessila.fi

Hakalaukunlenkki

 Pituus 7 km (oikomahtollisuus)

 Nousumetreit 70 m

 Lahti

Reittikuvaus

Hakalaukunlenkki on kallioiden ja pienten suoalueiden päällystämän Hakalaukunmäen rinteillä kiemurteleva, aloittelevallekin polkijalle sopiva maastopyöräilyreitti. Reitti kulkee melko tasaisessa maastossa, hyväpohjaisia maastopolkuja pitkin. Hakalaukunlenkillä ei ole vaativia nousuja eikä laskuja.

Reitin varrella tutustut Salpausselän jääkauden muovaamiin muotoihin ja koet vauhdin hurmaa sileillä kangaspoluilla. Reitin alussa kurvailet Salpausselän supprien reunoilla. Hakalaukunmäen rinteessä, kuusikon keskellä kikkaillessasi ehdit hetken nauttimaan myös Messilän laskettelurinteiden suuntaan avautuvasta näköalasta. Loppumatkalla pääset rullailemaan tasaisia neulaspolkuja pitkin takaisin Sykekadulle.

Hyvä tietää

Reitti on merkitty maastoon violeteilla nuolimerkeillä (Hakalaukunlenkki: yhtenäinen viiva, Hakalaukunpolku: katkoviiva), kiertosuuntasuositus on vastapäivään. Reitti kannattaa aloittaa Sykekadun P-alueelta, josta löytyy reitin infotaulu.

Reitillä on oikomahtollisuus, joka lyhentää pituuden noin 5 kilometriin. Lyhemmän reitin (Hakalaukunpolku) kiertämällä pääset ohittamaan reitin vaativimman juurakkoisen polkuosuuden.

Hakalaukunlenkki kuuluu Salpausselkä Trails -reittien verkostoon. Reitin lähimaastossa risteilee myös punaisilla nuolimerkeillä merkitty Kintterön Kymppi (10 km), jonka voit helposti yhdistää samaan retkeen. Salpausselkä Trails -reitit on suunniteltu monikäyttöön, joten reitillä liikkuu myös polkujuoksijoita, kävelijöitä ja koiran ulkoiluttajia, jotka pyöräilijän tulee aina huomioida.

Hakalaukunlenkillä voit pyöräillä myös talvella. Reitillä ei ole koneellista kunnossapitoa, joten syvän lumen aikaan retkeen kannattaa varustautua paksuilla renkailla ja matalammilla rengaspaineilla.

Hakalaukunlenkin varrella ei ole rakennettuja taukopaikkoja, mutta oikeitin varrella Hakalaukun-

Kangaspolkuja kurvaille Salpausselän metsissä

suon reunassa on evästelyyn sopiva pöytä-tuoliryhmä. Tapanilan hiihtomaja sijaitsee vain lyhyen matkan päässä reitistä (tarkista aukioloajat).

Vaativuus

Reitti on helpohko. Korkeuserot matkan varrella ovat pienet ja polut pääosin helppoja ajettavia. Pientä haastetta aloittelevalle maastopyöräilijälle tuovat matkan varrella ylitettävä lyhyt pitkospuusilta sekä Hakalaukunmäen kuusikon juurakkoisen polkuosuus.

Retken aloituspaikat

Sykekadun P-paikka (Sykekatu 11, Lahti). Muista parkkikiekko (max 4h).

Lisätietoja

- [Lahti.fi/vapaa-aika](https://lahti.fi/vapaa-aika)
- Salpausselkä Trails —reitit löytyvät Metsähallituksen [Retkikartta.fi](https://retkikartta.fi) -palvelusta reitin nimellä tai hakusanalla maastopyöräily.
- Sähköinen reittikartta ja mobiili paikannus: kartta.lahti.fi

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

 Ski Out Bike (pyörän huolto, varustemyynti) skiout.fi

 Kitetirri Outdoors (opastetut retket, sähkömaastopyörävuokraus) kitetirri.fi

 Camping Messilä (majoitus-, ravitsemus- ja ohjelmalvelut) campingmessila.fi

Huippupolku

 Pituus 5,4 km

 Nousumetrit 70 m

 Hollola

Reittikuvaus

Huippupolku on maastoretki Etelä-Suomen korkeimman mäen, Tiirismaan lakimetsiin. Reitti on osa Tiirismaa Trails -maastopyöräilypolut -kokonaisuutta, joka mahdollistaa pidemmän retken sWamoissa maisemissa. Huippupolulla poljet metsän sylissä, nauttien mutkittelevien polkujen tuomasta haasteesta ja koko ajan vaihtuvista maisemista. Reitin alussa maasto on kallioista ja haastavuutta ajamiseen tuovat pienet kinkamat ylös ja alas. Ensimmäisen kilometrin jälkeen kalliopohja vaihtuu sammalmättäisiin ja mäntymetsä kuusivaltaisiksi. Laskettelet loivasti alemmas rinteessä, kunnes kurvaat takaisin päin ja maasto alkaa nousemaan loivasti. Vaikka poljetkin Etelä-Suomen korkeimman mäen rinteillä, nousut ja laskut ovat maltillisia. Polkujen kapeus ja mutkittelu vaativat keskittymistä.

Hyvä tietää

Huippupolku kuuluu Tiirismaa Trails -maastopyöräilypolkujen verkostoon. Huippupolusta ja vaativammasta Villinlenkistä voi ajaa myös erimittaisia silmukoita yhdistellen. Reitti risteää useassa paikassa ulkoilureittien kanssa, joten muistathan huomioida muut maastossa liikkuvat ulkoilijat.

Tiirismaan virkistysalueella on sekä muinaisjäännäköisiä että useita erillisiä luonnonsuojelualueita. Merkityt polut on linjattu arvokkaita kohteita säästään, joten noudatathan reittimerkintöjä.

Reitti on merkitty maastoon sinimustilla nuolimerkinnöillä, kiertosuunta vastapäivään. Reitin takaosan silmukan voi halutessaan oikaista. Myötäpäivään kierrettävä perälénkki on merkitty sinivalkoisin nuolin.

Huippupolulla voit pyöräillä myös talvella. Reitillä ei ole koneellista kunnossapitoa. Korkea Tiirismaa on hyvin lumista aluetta, joten polut eivät pyryjen jälkeen aina tamppaudu auki kovin nopeasti. Lumisen ajan retkeen kannattaa varustautua paksuilla renkailla ja matalilla rengaspaineilla.

Huippupolun varrella ei ole rakennettuja tauko-

Metsän tunnelmia Etelä-Suomen korkeimman mäen rinteillä

paikkoja, mutta noin 100 m piston päässä reitistä sijaitsee Martan Maja -niminen laavu.

Tiirismaa Trails -maastopyöräilypolkujen yhteinen P-alue löytyy Arvi Hauvosentien alusta. P-alueelta on 600 m siirtymä tietä pitkin reitin lähtö- ja päätepisteeseen.

Vaativuus

Reitti on keskivaativa. Korkeuserot matkan varrella ovat melko pienet, mutta haastetta ajamiseen tuovat kapeat polut sekä paikoin haastavatkin kalliokinkamat ja juurakot. Reitti vaatii maastoajotaitojen hallintaa, mutta matkan varrella on myös pitkiäkin helpompia osuuksia.

Retken aloituspaikat

Arvi Hauvosentien P-alue (Arvi Hauvosentie 3, Hollola)

Lisätietoja

- hollola.fi/maastoliikuntapolut

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

 Ski Out Bike (pyörän huolto, varustemyynti) skiout.fi

 Kitetirri Outdoors (opastetut retket, sähkömaastopyörävuokraus) kitetirri.fi

 Camping Messilä (majoitus-, ravitsemus- ja ohjelmalvelut) campingmessila.fi

Aurinkovuoren monikäyttöreitit

Asikkala

Reittikuvaus

Upealla paikalla Päijänteen ja Vesijärven välisellä Aurinkovuorella risteilevä reittiverkosto, jossa voit nautiskella maastopyöräilystä ja upeista järvimaisemista pitkän tai lyhyen kaavan mukaan. Runsaasta kapeiden polkujen ja latupohjien verkostosta voit valita juuri itsellesi sopivan reitin. Alueen kaksi hyvin varusteltua laavua mahdollistavat evästelyn ihastellen upeita maisemia Päijänteen tai Vesijärven yli.

Aurinkovuoren reitistöön kuuluu pidempien reittien lisäksi myös pienimuotoinen alamäkiajon harjoittelupaikka (ilman hissiä). Kannattaa käydä tutustumassa myös Päijänteen suunnasta Aurinkovuoren päälle nouseviin maisemaportaisiin sekä niiden yläpäässä sijaitsevaan näköalapaikkaan.

Hyvä tietää

Aurinkovuoren reitit on merkitty maastoon viitoin ja maalimerkein, merkinnät vaihtelevat eri reiteillä. Urheilukeskuksessa on reittien lähtöportti ja reittikartta. Täältä paikalta alkaa myös Evolle johtava Aurinko-Ilves -reitti.

Aurinkovuoren reittiverkosto on tehty monikäyttöön, joten reiteillä liikkuu myös kävelijöitä, polkujuoksijoita ja koiran ulkoiluttajia.

Helppokulkuinen reittiverkosto maisemapaikalla

Reittiverkosto on käytössä myös talvikaudella, jolloin pohja kunnostetaan noin kerran viikossa. Talvella alueella on myös runsas latuverkosto, joten pyöräilyyn on silloin käytettävissä vain osa poluista.

Vaativuus

Reitit ovat pääosin helppokulkuisia ja maastopohja teknisesti helppo. Maaston melko suuret korkeuserot tuovat reiteille fyysistä vaativuutta, mutta halutessasi pystyt minimoimaan nousumetrit pysyttelemällä Aurinkovuoren päällä. Alueen pienimuotoiset alamäkireitit ovat helppoja ja sopivat hyvin alamäkiajon kokeiluun vähemmälläkin ajokokemuksella.

Retken aloituspaikat

Asikkalantie 16, Asikkala (Vääksyn urheilukeskus)

Lisätietoja

- asikkala.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika

Aurinkovuori

Kuva: Kimmo Hirvonen

Korvenlammen reitti

Pituus 12 km

Heinola

Monipuolinen metsäreitti kauniille Korvenlammelle

Reittikuvaus

Reitin alun kortteliosuuden jälkeen sukellat Juustopolkua pitkin Konniveden rantakuusikon juurakkopoluille, jotka tarjoavat ajamiseen pientä haastetta. Nousu Korvenmäelle saattaa hengästyttää, mutta juurakot on tehty ylitettäväksi. Mäen ylityksen jälkeen Korvenlammen reitti eroaa Juustopolusta ja matka jatkuu kapeaa polkua kohti kaunista Korvenlampea. Tässä kohden levähtää hetki nauttien kauniista maisemista ja retkieväistä, sillä edessä on vielä kahden pienen mäen ja yhden suoalueen ylitys metsäpolkua pitkin. Loppumatkan takaisin Jyränköön rullaillet hiekkapohjaista Valo-Ilves —reittiä pitkin. Ohitat Iso-Salijärven nuotiopaikan ja nouset korkealle harjulle, jonka päältä voit kurkistaa Salpausselän syviin suppiin sekä fiilistellä metsän tunnelmaa ennen paluuta Jyränköön.

Hyvä tietää

Korvenlammen kierros on yhdistelmä Juustopolkua ja Valo-Ilves-reittiä. Näiden molempien reittien osuudet sekä siirtyminen Juustopolulta Valo-Ilvekselle ovat merkittäviä reittiä, mutta kortteliosuudella Jyrängössä joudut navigoimaan itse. Reittikartan löydät Heinolan kaupungin sivuilta.

Voit kiertää reitin kumpaan vain suuntaan. Kannattaa kuitenkin huomioida, että Valo-Ilveksen osuus on helppoa, hiekkapohjaista ulkoilureittiä ja Juustopolun osuus taas keskivaativaa maastoajoa. Kumpaankin suuntaan kierrettäessä Korvenlampi osuu suunnilleen reitin puoliväliin. Toinen erinomainen taukopaikka on Iso-Salijärvellä.

Vaativuus

Reitti on vaativuudeltaan vaihteleva, sisältäen sekä helppoja (Valo-Ilves) että keskivaativia (Juustopolku Konniveden rannassa) osuuksia. Juustopolulla on muutamia lyhyitä pitkos-

puosuoksia, jotka saattavat vaatia jalkautumista. Korkeuserot ovat kohtuulliset. Täysin tasaisia osuuksia on vain vähän, mutta mäet eivät ole kovin suuria.

Retken aloituspaikat

Kangasvuokontie, Heinola (Valo-Ilveksen P-alue)

Lisätietoja

- heinola.fi/vapaa-aika/luontoaktiviteetit

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

Vierumäki (pyörän vuokraus, majoitus & ravintolapalvelut, ohjelmalvelut) vierumaki.fi

Urajärven kartanoalue

Kuva: Kimmo Hirvonen

Maastopolut Salpausselällä

Kuva: Juha-Pekka Huotari /
Lahden kaupunki

Heinolan rantareitti

Pituus 5 km (yhteen suuntaan) + 3,4 km (Saittalahdenpolku, ympyräreitti)

Nousumetriit 90 m (pääosa Saittalahdenpolun varrella)

Heinola

Reittikuvaus

Sahanniemestä Kaivantoon kulkeva Heinolan rantareitti on historiallinen rantapromenadi kansallisen kaupunkipuiston kyljessä. Se esittelee upean kattauksen historiallisia puistoja, museoita, viljelypalstoja ja uimarantoja sekä vehreän kesäkaupungin tunnelmaa. Matkan varrella voit tulistella kaupunkimaisemissa sijaitsevalle nuotio-paikalle tai pelata kierroksen frisbee-golfia. Rantareitillä sinulla on mahdollisuus pyöräillä helposti ja vaivattomasti, pysähtyen nauttimaan paikallisten kahviloiden ja ravintoloiden antimista sekä puistojen tarjoamista lepopaikoista. Vesitornin näköalakahvilassa pääset ihailemaan kaupunkikuvaa yöilmoista, halutessasi voit helposti vierailla reitiltä käsin myös suosituissa Heinolan Lintuhoitolassa tai pistäytyä historiallisesti arvokkaassa Harjupaviljongissa maistamassa paikallisia herkuja.

Reitti kulkee pääosin Kymijoen vartta pitkin, ohi kuvauksellisen rautatiesillan. Halutessasi voit jatkaa retkeäsi Ruotsalaisen rantamaisemissa sijaitsevalle Saittalahden laavulle. Muusta reitistä poiketen tämä osuus sisältää myös hieman maastoajotaitoja haastavia pätkiä.

Hyvä tietää

Heinolan rantareitin kaupunkialueella kulkevaa osuutta ei ole merkitty maastoon, mutta Sahanniemen ja Kaivannon välillä liikut koko ajan Kymijoen rannalla ja aivan keskustan tuntumassa, joten eksyminen on vaikeaa.

Halutessasi voit jatkaa matkaasi Kaivannosta moottoritiesillan ali pohjoiseen ja kiertää Saittalahdenpolun, joka on merkitty maastoon vaaleilla täplillä ja nuolimerkinnöillä. Tämä reittiosuus on pääosin melko helppoa leveää maastopolkua. Sahanniemen ja Kaivannon välinen reittiosuus on yhteen suuntaan n. 5 km ja Saittalahdenpolku (ympyräreitti) 3,4 km.

Vaativuus

Kaupunkialueella kulkeva reittiosuus on erittäin helppo. Tällä osuudella on erittäin pienet

Kulttuurinähtävyyksiä, puistoja ja rantamaisemia kaupungin kyljessä

korkeuserot ja reitti kulkee hiekkapäälysteisiä ulkoiluteitä pitkin. Saittalahdenpolku on melko helppoa maastopyöräilyä kohtuullisilla korkeuseroilla, mutta silti selvästi reitin muita osuuksia vaativampi.

Retken aloituspaikat

Kyminkatu 73, Heinola (Tommolan koirapuisto Sahanniemessä)

Kaivannonlahdentie 3, Heinola (Kaivannon uimaranta kaupunkialueella)

Laaksoie 69, Heinola (P-alue moottoritiesillan alla)

Pitkäniementie 93, Heinola (P-alue reitin pohjoispäässä)

Lisätietoja

- heinola.fi/wp-content/uploads/2022/01/Cross-Culture-Route_pien.pdf
- heinola.fi/vapaa-aika/luontoaktiviteetit

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

Vierumäki (pyörän vuokraus, majoitus & ravintolapalvelut, ohjelmalvelut) vierumaki.fi

Kevätpuronpolku

 Pituus 1,5 km

 Lahti

Reittikuvaus

Pajulahden uusi maastopyöräilyreitti, kevätpuronpolku on aloittelevalle pyöräilijälle erinomaisesti soveltuva kurkistus Liikuntakeskuksen lähimetsiin. Kevätpuronpolulla pääset kiipeämään metsämaisemissa kallioiselle mäelle ja rullailemaan takaisin alaspäin kauniin puronvarren kautta. Vaihtelevan reitin varrella pääset haastamaan itseäsi kiivetessäsi mäelle. Hetken hengähdettyäsi jatkat matkaasi nauttien rullailusta takaisin alaspäin. Loppulasku kalliota pitkin saa jännityksen ja sykkeen hetkeksi nousemaan.

Hyvä tietää

Reitin suositeltu kiertosuunta on myötäpäivään. Reitti on merkitty maastoon maalimerkein.

Kevätpuronpolku sijaitsee aivan Liikuntakeskus Pajulahden lähiympäristöissä. Pajulahdesta voit helposti vuokrata itsellesi fatbiken tälle retkelle. Jos haluat polkea pidemmän reitin, kannattaa suunnata Nastonharjun kangaspoluille tai hieman vaativampaa maastoajoa tarjoaville Lapakiston poluille.

Luonnonkaunis ja vaihteleva kierros Pajulahden palvelujen ääressä

Fillariretken jälkeen haluat ehkä hyödyntää Liikuntakeskus Pajulahden erinomaisia majoitustai ravitsemuspalveluja. Aivan reitin lähiympäristöstä löytyy myös erityisesti lapsia kiinnostava seikkailupuisto.

Vaativuus

Kevätpuronkierron on keskivaativa reitti. Reitin haastavin osuus löytyy kallioisesta loppulaskusta, josta kuitenkin löytyy myös aloittelijoille soveltuva helpotettu reittivaihtoehto.

Retken aloituspaikat

Ylhäistentie, Lahti

Lisätietoja

- pajulahti.com/wp-content/uploads/2020/07/Pajulahden_Kevatpuronpolku_kartta.pdf

Pajulahti

Kuva: Niki Soukkio /
Liikuntakeskus Pajulahti

Maastoreittejä suurempaan polkunälkään

Juustopolku

Pituus 17 km (yhteen suuntaan)

Heinola

Reittikuvaus

Juustopolku johdattaa polkijan Heinolan Jyrängöstä Iitin Vuolenkosken kylään, läpi korpimaisemien ja yli kallioisten mäkien. Juustopolku on vanha markkinareitti, jota pitkin maalaiskylistä ennen kuljetettiin juustoa myytäväksi Heinolan torille. Nykyään Juustopolku toimii retkeilyreitteinä, joka soveltuu erinomaisesti myös maastopyöräilyyn. Reitin varrella maisema vaihettuu Konniveden rantametsien jylhistä korpikuusikoista hakkaukkoihin, jäkälän peittämiin kallioihin, lehtometsiin ja lopun mäntykankaaseen. Lyhyen hetken silmissä siintävät myös vehreät peltomaisemat. Reitin kiinnostavin nähtävyys on jääkauden aikana mannerjäätikön raahaamana paikalleen kulkeutunut massiivinen siirtolohkare, Kupperinkivi.

Hyvä tietää

Reitti on merkitty maastoon opaskyltein ja valkoisin maalimerkein. Reittikartta on nähtävillä lähtöpisteessä. Voit myös tulostaa sen mukaasi Heinolan kaupungin sivuilta. Suunnilleen reitin puolivälissä on taukopaikaksi sopiva Läpiän laavu.

Pitkää päiväretkeä suunnittelevan maastopyöräilijän kannattaa huomioida, että Juustopolku, Heinolasta Vierumäelle johtava Valo-Ilves sekä Vuolenkosken ja Vierumäen välinen yhdysreitti muodostavat reittiverkoston, josta riittää poljettavaa pidemmällekin retkelle. Jyrängön kortteliosuudella joudut navigoimaan itse, muilta osin reitti on merkitty.

Vaativuus

Heinolan Jyrängöstä lähdettäessä alkumatkan juurakkoinen rantapolku vaatii ajotaitoa ja paikoin myös kovaa kuntoa. Alun jälkeen polku muuttuu sileämmäksi ja matka etenee helposti rullaillen Läpiän tielle. Tien jälkeen edessä ovat reitin vaativimmat juurakot sekä jyrkkä, endurotyyppinen lasku kohti Läpiän laavua. Vuolenkoskea lähestyttäessä kuusimetsien kätkeistä löytyy muutama tiukka nousu ja pitkiä osuuksia taitavaakin maastopyöräilijää ilahduttavia singletrack-osuuksia. Viimeiset kilometrit ennen saapumista Vuolenkoskelle ovat sileää kangaspolkua.

Korpimetsää, kallioisia mäkiä ja ripaus kulttuurimaisemaa

Matkan varrelle osuu muutama lyhyt pitkospuuosuus sekä ojan ylitys, jotka saattavat vaatia jalkautumista. Reitin korkeusprofiili on vaihteleva, mutta nousut ovat melko pieniä.

Retken aloituspaikat

Tamppilahdenkatu, Heinola (tien päätepiste)
Herrojentie 14, Iitti (Vuolenkosken urheilukenttä)

Lisätietoja

- visitpajanne.fi/aktiviteetit/retkeilyreitit
- heinola.fi

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

Vierumäki (pyörän vuokraus, majoitus & ravintolapalvelut, ohjelmalvelut) vierumaki.fi

Juustopolku

Kuva: Iida Hollmen

Juustopolku

Kuva: Pasi Hyttinen

Aurinko-Ilves

Pituus 31 km (yhteen suuntaan)

Asikkala

Reittikuvaus

Aurinko-Ilves johdattaa polkijan Vääkсын kauniista miljööstä kohti Evon retkeilyalueen sankkoja metsiä. Reitin varrella nähtävää ja koettavaa tarjoavat Aurinkovuori upeine näköaloineen, Syrjänsupat syntytarinoineen sekä Kurhilan kylä ja Evon metsät kauniine maisemineen. Aurinko-Ilveksellä kannattaa nauttia myös taukoilusta, sillä reitin varrella pyöräilijää odottavat toinen toistaan viihtyisämmät laavupaikat solisevien purojen varrella. Evon retkeilyalueella suosittuja käyntikohteita ovat alueen monet kalastuspaikat sekä metsäkämpät.

Hyvä tietää

Reitti on merkitty maastoon opaskyltein ja keltaisin/oranssein maalimerkein. Vääkсыssä reitin maasto-osuus alkaa Urheilukeskuksesta, mutta voit aloittaa retkesi jo Päijännetalon P-paikalta, jossa on nähtävänä reittikartta. Evolla reitin päätepiste on Mustalammi, josta voit jatkaa retkeäsi pidemmälle Evon retkeilyalueen reittiverkostoon. Pyöräilijän kannalta kiinnostava lisä on reittiyhteys Padasjoelle Päijänne-Ilves -reittiä pitkin.

Reitin varrella on yhteensä neljä laavupaikkaa, joista purojen varsilla sijaitsevat Uusimylly ja Kaupinsaari tarjoavat parhaat puitteet leiriytymiseen. Aurinkovuoren laavu sijaitsee upealla näköalapaikalla. Reitin varrella Kurhilan kylässä Vanha Kievari ja HilleRin tarjoavat kahvilapalveluja. Kurhilan seurojentalon pihassa on telttailualue ja keittokatos. Kurhilan seurojentalon ja Uusimyllyn välisellä reittiosuudella kannattaa noudattaa erityistä varovaisuutta, sillä reitin ympäristössä liikkuu myös ratsastajia.

Vaativuus

Vääkсыstä lähdetessä reitin ensimmäiset kilometrit ovat leveämpää karryytiä tai hyväpohjaista polkua. Fyysisistä vaativuutta kuitenkin riittää, sillä heti reitin alussa edessä on nousu ylös Aurinkovuorelle. Kirkkotien ylityksen jälkeen Syrjänsuppien osuudella polun pohja muuttuu hieman vaativammaksi. Kurhilan kylässä reitti kulkee peltojen reunoja ja hetken myös tietä, kunnes muuttuu Uusimyllyn laavua lähestyttäessä pienemmäksi poluksi.

Kangaspolkuja, peltomaisemia ja vehreitä puronvarsia

Uusimyllyn laavun jälkeen reitillä vuorottelevat metsäautotieosuudet ja kapeampi polku. Viimeiset kilometrit ennen saapumista Evon retkeilyalueelle ovat pääosin tietä.

Kokonaisuutena reitti on teknisesti helppo, sisältäen muutamia lyhyitä keskivaativia osuuksia. Fyysisesti reitti on keskivaativa johtuen Aurinkovuoren rinteiden paikoin suurista korkeuseroista. Reitillä on ainoastaan muutama lyhyt pitkospuosuus.

Retken aloituspaikat

Asikkalantie 16, Asikkala (Vääkсын urheilukeskus)
Talvilammentie 549, Hämeenlinna (Mustalammi Evo)

Lisätietoja

- visitpajanne.fi/aktiviteetit/retkeilyreitit
- luontoon.fi/evo

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

Vierumäki (pyörän vuokraus, majoitus & ravintolapalvelut, ohjelmalvelut) vierumäki.fi

Päijänne-Ilves

Kuva: Päivi Tommola

Aurinko-Ilves

Kuva: Päivi Tommola

Päijänne-Ilves

Pituus 13 km (yhteen suuntaan)

Padasjoki

Reittikuvaus

Monipuolinen Päijänne-Ilves toimii yhdysreittinä Padasjoelta Taruksen retkeilyalueelle ja Evolle. Padasjoella reitti alkaa laivarannasta, jonka läheisyydestä löytyy myös upeat näköalat Päijänteen yli tarjoava Kullasvuoren maisematorni. Reitin alkuosuuden kohokohta on Hietarannan kaunis kuusikuja. Lyhyen metsäosuuden jälkeen edessä ovat Nyystölän pellot ja Nuijasodan muistomerkki. Kumpuileva peltomaisema vaihtuu valtatien ylityksen jälkeen metsäisempään ympäristöön, jonka sydämessä polkijaa odottaa Nuijamiehenkolon kaunis laavupaikka puron varrella.

Nuijamiehenkolon laavun jälkeen matka jatkuu kohti Frans Joosefin lammen luonnonsuojelualuetta ja Iso-Tarusta, jonka rannalta reitin toisesta päätepisteestä löytyvät tulentekopaikka, uimaranta ja leiriytymisalue.

Hyvä tietää

Reitti on merkitty maastoon opaskyltein ja keltaisin maalimerkein. Taruksen retkeilyalueella on nähtävissä myös reittikartta. Padasjoella lähtöpisteenä toimii Padasjoen laivaranta, jossa toimiva kesäkahvila sopii taukopaikaksi tai ruokailuun retken jälkeen.

Reitin varrella Nuijamiehenkolon laavu on hieno taukopaikka. Iso-Taruksen rannalla on hyvät retkeilyrakenteet ja leiriytymismahdollisuus.

Päijänne-Ilves on janareitti, johon kuitenkin on helppo yhdistää paluumatka takaisin lähtöpisteseen Iso-Taruksen ja Padasjoen välistä kylätietä pitkin. Reitti sopii hyvin ajettavaksi molempiin suuntiin. Voit myös jatkaa retkeäsi Iso-Tarukselta Evon retkeilyalueelle ja sieltä edelleen Aurinko-Ilves -reittiä pitkin kohti Vääkysä.

Vaativuus

Padasjoelta lähdettäessä reitin ensimmäiset kilometrit ovat helppokulkuista hiekkatietä. Lyhyen metsäosuuden jälkeen reitti jatkuu peltotietä ohi Nyystölän kylän. Valtatien ylityksen jälkeen ympäristö muuttuu metsäisemmäksi, mutta ajopohja pysyy edelleen helppona. Nuijamiehenkolon laavaa lähestyttäessä polku muuttuu kapeammaksi, mutta on edelleen nopeakulkuinen ja helppo ajettava. Laavun jälkeen reitin luonne muuttuu täysin ja edessä on lyhyiden tiesiirtymien ja vaativan pikupulun vuorottelua, jolla polkuosuudet tasoittuvat vasta hieman ennen saapumista Iso-Taruksen rannalle. Nuijamiehenkolon ja Iso-Taruksen välillä

Päijänne-Ilves

Kuva: Päivi Tommola

Päijänteeltä maalaismaisemien läpi metsien syliin

metsäautotien länsipuolelle jäävä polun pätkä on osin ajokelvoton, mutta sen pääsee ohittamaan sujuvasti metsäautotietä pitkin.

Polun varrella on muutamia lyhyitä pitkospuuosuuksia, mutta ne ovat leveää, pyöräilijäystävällistä mallia. Matkan varrella ei ole suuria nousuja eikä laskuja.

Retken aloituspaikat

Laivarannantie 41, Padasjoki (Padasjoen laivaranta)

Taruksentie 290, Padasjoki (Iso-Tarusjärvi)

Tervetuloa pyöräilijä – palvelut reitin lähialueella

 Vierumäki (pyörän vuokraus, majoitus & ravintolapalvelut, ohjelmapalvelut) vierumaki.fi

Lisätietoja

- visitpajanne.fi/aktiviteetit/retkeilyreitit
- luontoon.fi/evo

Maastopyöräilyä Päijänne-Ilves -reitillä

Kuva: Kimmo Hirvonen

Osa 1 Etelä

Maisemarikkaita retki- reittejä tiepyöräilyyn

Hollolan Kirkonkylän lenkki

Pituus 37 km

Nousumetrit 230 m

Lahti, Hollola

Reitin kulku Lahden Urheilukeskus — Messilä — Hollola kk — Hollolan kuntakeskus — Lahden Urheilukeskus

Reittikuvaus

Reitti johdattaa polkijan Lahden Satamasta Salpausselän rinteillä polveilevaa Rantatietä pitkin kohti vireää Hollolan kirkonkylää. Messilän jälkeen metsäiset näkyvät vaihtuvat maalaismaisemiin, joiden keskellä ihastuttaa kuvauksellinen Pyhäniemen kartanon miljö. Kirkonkylässä polkijaa tervehtii jo kaukaa Hollolan keskiaikainen harmaakivikirkko. Pyöräilijälle kiinnostavia vierailukohteita ovat kesäisin myös Kotiseutumuseo sekä Kapatuosian linnavuori, jonka päällä sijaitsevastä näkötorjasta avautuu upea näköala Vesijärven ylle. Virkistystä tarjoavat kirkonkylän kioskki, kyläkauppa ja uimaranta.

Matka Hollolan kirkonkylästä jatkuu pyörätietä Hälvälän kankaiden läpi. Hollolan kuntakeskuksen voit ohittaa joko Hämeenlinnantien varressa kulkevaa pyörätietä pitkin tai koukkaamalla Terveystien kautta, jolloin pääset puisia portaita pitkin kurkistamaan jääkauden jälkiä esittelevään Salpa-Suppaan. Hollolan kuntakeskuksesta laskettelet takaisin kohti Lahtea Urheilukeskuksen maailmankuulun talviurheilunäyttämön kautta. Retken jälkeen haluat ehkä pulahtaa mäkimontussa sijaitsevan Maaumalan virkistävään veteen.

Hyvä tietää

Tämä reittikuvaus noudattelee reitin kiertoa vastapäivään, mutta reitin voi polkea kumpaan suuntaan tahansa. Jos valitset kiertosuunnan myötäpäivään, edessä on heti aluksi nousu Salpausselälle, josta lasket takaisin alas ennen Hollolan kirkonkylää.

Reitti kulkee pitkin hyväkuntoisia asfalttiteitä ja pyöräteitä. Lahden keskustan ja Hollolan kirkonkylän välisellä reittiosuudella voi kesäaikaan olla melko runsaasti liikennettä. Hollolan Kirkonkylän ja kuntakeskuksen välisellä osuudella pääset ajamaan pääosan matkasta pyörätietä pitkin, samoin reitin alussa ja lopussa lähtiessäsi Lahdesta.

Rantatietä maalaismaisemiin ja Hollolan kirkonkylän kulttuuriympäristöön

Voit aloittaa reitin myös Messilästä tai Hollolan kuntakeskuksesta, jolloin koukkaus Lahteen jää pois ja reitti lyhentyä vajaan kolmeen kymmeneen kilometriin.

Vaativuus

Reitti on helppo ja soveltuu hyvin päiväretkeksi aloittelevallekin pyöräilijälle. Matkan varrelle osuu vain yksi suurempi nousu ja lasku — nekin loivapiirteisiä.

Retken aloituspaikat

Lahdessa: Salpausselänkatu, Lahti (Urheilukeskus)

Hollolan kuntakeskuksessa: Terveystie, Hollola (Uimahallin P-alue)

Hollolan kirkonkylässä: Kirkkotie, Hollola (Uimarannan P-alue)

Lisätietoja

- [visitlahti.fi](#)

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

Ski Out Bike (pyörän huolto, varustemyynti) skiout.fi

Kitetirri Outdoors (opastetut retket, sähkömaastopyörävuokraus) kitetirri.fi

Koiskalan kartano (tilausruokailut) koiskala.fi

Camping Messilä (majoitus-, ravitsemus- ja ohjelmapalvelut) campingmessila.fi

Vesijärven kierros

Pituus 80+ km

Nousumetreit 480 m

Asikkala, Hollola, Lahti

Reitin kulku Lahden Urheilukeskus — Paimela — Vesivehmaa — Vääksey — Kurhila — Viitaila — Hollola kk — Messilä — Lahden Urheilukeskus

Reittikuvaus

Vesijärvenkierros on Asikkalan, Hollolan ja Lahden yhteinen klassikkoreitti, joka sopii hyvin myös päiväreteksi. Matkan kohokohtia ovat Lahden satama-alue monine kulttuurinähtävyyksineen, Vääkсын idyllinen kanavamiljöö, Kurhilan-Viitailan maalaismaisemat sekä Hollolan kirkonkylä harmaakivikirkkoineen ja linnavuorineen. Reitin varrella pääset monin paikoin nauttimaan myös kauniista järvimaisemista.

Reitti on pinnamuodoiltaan vaihteleva. Matkan varrelle mahtuu muutamia sykettä nostavia nousuja, mutta myös vauhdikkaita laskuja. Hyviä pysähdyspaikkoja matkan varrella ovat Vääkсын kanava-alue, Hollolan kirkonkylä sekä Lahden satama-alue, joista kaikista löytyy pyöräilijän taukopaikoiksi sopivia kahviloita tai ravintoloita. Omien eväiden nauttimiseen erinomainen valinta on Etelä-Suomen kauneimmaksi tituleerattu Kalmarin uimaranta Vääkсында.

Hyvä tietää

Reitin voi polkea kumpaan tahansa suuntaan ja sitä on helppo pidentää esim. lisäämällä kierto Vääkсын kirkon kautta, jolloin matkalle tulee mukaan lyhyt hiekkatieosuus.

Lahden ja Vääkсын ohituksessa sekä Kurhila reitti kulkee pyörätietä pitkin. Reitin ruuhkaisin maantienläitää kulkeva osuus on Lahden ja Hollolan kirkonkylän välillä (Rantatie). Mainittuja osuuksia lukuun ottamatta reitti on melko rauhallista asfalttipintaista maantietä.

Matkan varrella Lahden kaupunkialueelta, Messilästä, Hollolan kirkonkylästä sekä Vääkсында löytyvät erinomaiset palvelut taukoiluun tai majoitukseen. Vääkсында kannattaa käydä tutustumassa myös Päijännetalon näyttelyihin kalastuksen historiasta, Salpausselkä Geoparkista sekä alueen luonnosta.

Viljelymaisemia, kulttuurikyliä, rantaraittia ja idyllinen Vääkсын kanava

Vaativuus

Vaihteleva reitti, jolla on kohtuulliset korkeuserot. Reitin vaativimmat nousut ohitetaan Vesijärven länsipuolella, Hollola kk:n ja Kurhilan välillä. Muu osuus reitistä on melko tasaista ja helppoa.

Retken aloituspaikat

Lahdessa: Salpausselänkatu, Lahti (Urheilukeskus)

Hollolassa: Rantatie, Hollola (Hollolan kirkonkylä)

Asikkalassa: Asikkalantie 14, Vääksey (Liikuntahalli/Urheilukeskus)

Lisätietoja

- [visitlahti.fi](#)

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

Ski Out Bike (pyörän huolto, varustemyynti) skiout.fi

Kitetirri Outdoors (opastetut retket, sähkömaastopyörävuokraus) kitetirri.fi

Koiskalan kartano (tilausruokailut) koiskala.fi

Camping Messilä (majoitus-, ravitsemus- ja ohjelmapalvelut) campingmessila.fi

litin maalaissatunen

 Pituus 105+ km

 litti, Lahti

Reitin kulku Kausala — litti kk — *Hiidenvuori -Kimolan kanava — Vuolenkoski — *Vierumäen Urheiluopisto — Immilänkoski — Kuivanto — Metsälä — Perheniemi — Kausala
*Merkityt kohteet vaativat poikkeamisen reitiltä

Reittikuvaus

Ihastuttavan litin kirkonkylän ja veneilyn ystävien suosiman Kimolan kanavan kautta kulkeva tie-reitti tarjoaa nähtäväksi sadan kilometrin verran kauniita järvimaisemia ja vireitä maaseutukylä. litin kirkonkylän sydämessä kaunis punainen puukirkko ihastuttaa miljööllään. Matkalla kylästä pohjoiseen ylität komean Virran sillan. Saavut risteykseen, josta on lyhyt matka upean Hiidenvuoren juurelle. Jos pieni patikkaretki kiinnostaa, tästä on vain lyhyt kävelymatka erälle Päijät-Hämeen upeimmista näköalapaikoista.

Päijänteen ja Kymijoen vesistöt yhdistävällä Kimolan kanavalla tempaudut hetkeksi fiilistelemään veneilyn tunnelmia. Kanavan 70 metriseen kalliotunneliin pääsee tutustumaan myös meloen. Kanavalta matka jatkuu vireän Vuolenkosken maalaiskylän kautta kohti Vierumäkeä, jossa on helppo poiketa hyödyntämään Urheiluopiston palveluja. Viljelymaisemien ja lyhyiden metsä- osuoksien jälkeen saavut Sylvöjärven maisemiin.

Immilän koski ja sen rannalla sijaitseva Myllykahvila tarjoavat mahdollisuuden taukoon maisemapaikalla.

VT 12 ylityksen jälkeen poljet maalaismaisemissa kohti Arrajärven ja Perheniemen kauniita maalaiskylä. Reilun sadan kilometrin kierroksen jälkeen palaat Kausalan kuntakeskuksen kautta takaisin Suomen kauneimmaksi äänestettyyn litin kirkonkylään.

Hyvä tietää

Voit kiertää reitin kumpaan tahansa suuntaan. Suurin osa reitin varrella sijaitsevista nähtävyyksistä sijaitsee VT 12 pohjoispuolella.

Hiidenvuorelle johtava tieosuus on hiekkapohjainen. Muilta osin reitti on asfalttipintainen. Hiidenvuoren päällä sijaitsevalle näköalapaikalle johtaa P-alueelta (Hiiltolantie 5-9, litti) n. 0,5 km pituinen patikkapolku.

Kimolan kanava

Kuva: Visit Lahti

Suomen kauneimmasta kirkonkylästä Kimolan kanavalle ja maalaismaisemiin

Kimolan kanavalla on hyvä tilaisuus tutustua veneilyn maailmaan (avoinna touko-lokakuussa). Kanavalla toimii myös kesäkioski.

Matkan varrella litiin kirkonkylästä, Vuolenkoskelta, Vierumäeltä ja Immilästä löytyy upeita taukopaikkoja pyöräilijälle. Käynnit Hiiidenvuorella ja Vierumäellä lisäävät reitin pituuden noin 120 km:iin.

Vaativuus

Keskivaativa reitti. Reitillä ei ole yksittäisiä suuria mäkiä, mutta maasto on mukavan kumpuilevaa. VT 12 pohjoispuolella korkeuserot ovat suuremmat kuin tien eteläpuolella.

Retken aloituspaikat

Sähkötie 2, Uusikylä (Uudenkylän seurantalot)
Hallitie 1, Kausala (Kausalan ABC)

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

 Radalla Resort (majoituspalvelut, ravintolapalvelut) radalla-resort.fi

 Lomakivi (majoituspalvelut, ravintolapalvelut) lomakivi.fi

 Vierumäki (majoituspalvelut, ravintolapalvelut, ohjelmapalvelut, pyörävuokraus) vierumaki.fi

 Koiskalan kartano (tilausruokailut) koiskala.fi

 Yli-Kaitala Resort (majoitus- ravitsemus- ja ohjelmapalvelut) yli-kaitala.com

Kimolan kanava

Kuva: Pyörämatakilijan Päijät-Häme -hanke

Kärkölän maaseutukierros

Pituus 54 km

Nousumetreit 340 m

Kärkölä, Hollola

Reitin kulku Kärkölä — Kärkölä kk — Tennilä — Korpikylä — Herrala — Keituri — Tienmutka — Kärkölä

Reittikuvaus

Kärkölän maaseutukierros esittelee kaunista päijäthämäläistä maaseutumaisemaa jokivarsineen, kultaisine peltoineen ja metsätaipaleineen. Reitillä on myös ripaus eksootikkaa, jota tarjoaa Kärkölän pohjoispuolella peltomaiseman keskellä lepäävä englantilaistyylinen Huovilan maisemapuisto. Huovilan puisto on Suomen mittakaavassa uniikki maisemakohde, joka on restauroitu 1900-luvun alun asuunsa. Puisto sijaitsee vehreässä lehtomaisessa purolaaksossa, komean kuusikujan päässä. Puistossa palvelee kesäkahvila ja paikalla järjestetään myös kesätapahtumia sekä näyttelyitä.

Huovilanpuiston ohella Kärkölän maaseutukierros esittelee päijäthämäläistä maaseudun kulttuurimaisemaa. Tien varsia reunustavat pääosin avarat peltonäkymät, mutta välillä sukelletaan hetkeksi myös metsän siimekseen. Matkan varrella ohitetaan Korpikylän ratsastustallit ja Luhdanjoen tulvaniityt, jotka ovat hyvä paikka myös lintujen bongaamiseen. Herralan maalaiskylän rautatieaseman ympäristö on kulttuurihistoriallisesta ja maisemallisesti arvokas nähtävyyshahde. Herrasta löytyy myös Hahmajärven uimaranta, jossa voit pulahtaa virkistävälle uinnille tai muuten vain nauttimaan kauniista järvimaisemista ja maistuvista retkieväistä.

Hyvä tietää

Tämä reittiselostus noudattelee reitin kiertoa myötäpäivään, mutta voit kiertää reitin kumpaankin suuntaan.

Kärkölän maaseutukierros kulkee koko matkan päällystettyjä teitä pitkin, mutta paikoin alla on hieman karkeatekoisempi pinnointe. Kärkölän ja Herralan taajamissa ajetaan pyörätietä, muilta osin liikenteen seassa.

Erinomainen taukopaikka matkan varrella on Huovilanpuisto. Puistoalue on auki ympäri

Kumpuilevaa viljelysmaata, jokivartta ja englantilainen maisemapuisto

vuoden, kesäkaudella alueella palvelee kahvila. Alueelle on pääsymaksu kahvion-infopisteen aukioloaikoina.

Vaativuus

Kärkölän maaseutukierros on korkeuseroiltaan kohtuullinen reitti, joka sopii päiväretkeksi aloittelevallekin polkijalle. Reitin varrella ei ole vaativia nousuja tai laskuja. Reitti kulkee pääosin rauhallisia maaseudun teitä pitkin.

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

Ski Out Bike (pyörän huolto, varustemyynti) skiout.fi

Kitetirri Outdoors (opastetut retket, sähkömaastopyörävuokraus) kitetirri.fi

Huovilan puisto

Kuva: Tarmo Valmela

Huovilan puisto

Kuva: Tarmo Valmela

Luonnonystävän maisemaretki Orimattilasta

Pituus 60 km

Nousumetreit 120 m

Orimattila

Reitin kulku Orimattila — Tönnö — Mallusjoki — Kangasmäki — Pakaa — Niinikoski — Villikkala — Köykkölä — Montari — Kairessuo - Orimattila

Reittikuvaus

Reitin varrella tututut kolmeen erilaiseen luontokohteeseen sekä niiden ympäristön valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin. Reitin alussa ihastelet kulttuurihistoriallisesti arvokasta Tönnön Museosiltaa sekä Tönnönkoskea.

Poljet Porvoonjokea seuraten etelään, nauttien valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi luokitellun Porvoonjokilaakson tarjoamista näkymistä. Mallusjoella poikkeat luontopolulle aistimaan ikimetsän tunnelmaa. Pyöräilet maaseutumaisemissa Pakaan ja Niinikosken kylien läpi. Villikkalan kylässä kannattaa pysähtyä maisematauolle, sillä eteen avautuva Artjärven viljelymaisema kuuluu valtakunnallisesti arvokaiden maisema-alueiden listalle. Alueen arvoa nostavat perinnerakentaminen, merkittävät kartanokokonaisuudet sekä perinnebiotoopit.

Villikkalasta matka jatkuu Köykkölän ja Montarin kylien kautta retken viimeiselle luontokohteelle, Kairessuo-Mieliäissuolle. Täällä pääset tutustumaan suoluontoon merkittyä luontopolkua pitkin. Polun kohokohta on näkötorni, josta voit ihaila maisemia ja suon elämää lintuperspektiivistä. Paikka sopii erinomaisesti myös retkieväiden nauttimiseen ennen paluuta kaupungin viilskeseen.

Hyvä tietää

Reitin varrella sinulla on mahdollisuus kiertää Mallusjoen (1,5 km) ja Kairessuo-Mieliäissuon (3,5 km) merkityt luontopolut. Molemmat polut on merkitty maastoon. Mallusjoen vanhan metsän luontopolku on helppokulkuinen, Kairessuo-Mieliäissuon reitillä on pitkospuuosuuksien lisäksi paikoin juurakkoista metsäpolkua. Kevättulvien aikaan reitillä saattaa olla paikoin erittäin märkää. Molemmilla luontopoluilla on pieni P-alue (Mallusjoki: Selventie 71, Orimattila & Kairessuo-Mie-

Kulttuuriperintöä, jokivarren maisemia ja metsän rauhaa

liäissuo: Koskustentie 525, Orimattila), johon voit jättää pyörän patikoinnin ajaksi. Lukko kannattaa ottaa varmuuden vuoksi mukaan retkelle.

Reitti kulkee pääosin asfalttipintaista tietä, mutta matkalla on myös lyhyitä hiekkatieosuuksia.

Vaativuus

Luonnonystävän maisemaretki Orimattilasta on helppo reitti, jolla ei ole suuria nousuja tai laskuja. Reitti sopii aloittelevallekin retkipyöräilijälle pidemmäksi päiväretkeksi.

Lisätietoja

Luontopolkujen tiedot, kts. Orimattilan kaupungin sivut

Kailessuo-Mieliäissuo

Kuva: Päivi Tommola

Tönnön Mylly

Kuva: Orimattilan kaupunki

Osa 2 Pohjoinen

Maisemarikkaita retki- reittejä tiepyöräilyyn

Kalkkisten kierros

Pituus 80 km

Nousumetreit 510 m

Asikkala

Reitin kulku Vääksy — Pulkkilanharju — Kalkkisten kanava — Kalkkinen — Vesivehmaa — Vääksy

Reittikuvaus

Kalkkistenkierros on maisemallinen päiväretki Suomen toiseksi suurimman järven, Päijänteen rantateillä. Lähtöpaikalla Vääksyn Päijännetalossa voit tutustua Päijänteen kalastuksen historiaan, Salpausselkä Geoparkiin sekä alueen luontoon. Matkan varrella pääset polkemaan läpi upean Pulkkilanharjun, jonka molemmilla puolilla aukeavat sinisinä kimaltavat järvenselät. Pulkkilanharjulla siirryt saaresta toiseen komeita siltoja pitkin ja fiilistelet Päijänteen kansallispuiston maisemia. Jos haluat tutustua kansallispuistoon lähemmin, siihen on mahdollisuus Karisalmen sillan kupeesta lähtevän risteilyliikenteen matkassa.

Karisalmen pohjoispuolella levähdyspaikka ja kesäkioski tarjoavat mahdollisuuden taukoluun ja harjupolku houkuttelee patikkaretkelle lähiluontoon. Tien 314 vieressä kulkeva pyörätie on kansallispuiston osuudella hiekkapäälysteinen ja kulkee metsän kätkössä, mutta silti hyvin lähellä päätieta. Pulkkilanharjulta matka jatkuu Kalkkisten kanavan ja kosken ympäristöön, kohti Kalkkisten kylää, jossa Mani-baari, Pihamaan viini ja puutarhatila sekä kyläkauppa ovat suosittuja taukopaikkoja. Kalkkisten ja Vesivehmaan välisellä Kopsuontielle kohtaat reitin kovimmat nousut ja vauhdikkaimmat laskut, joten kannattaa tarkistaa sekä energiavarastot että jarrut ennen kuin lähdet tälle osuudelle. Kun kuntotestit on ohi, pääset vielä tutustumaan jääkauden jälkiin Vesivehmaankankaalla. Retken kruunaa vauhdikas lasku alas Salpausselältä ja takaisin Vääksyyn.

Hyvä tietää

Tämä reittiselostus noudattelee reitin kiertoa myötäpäivään, mutta toit kiertää reitin kumpaankin tahansa suuntaan.

Pulkkilanharjun kansallispuiston osuudella poljetaan sorapintaisella pyörätieellä, joten tälle reitille ei kannata lähteä kaikkein keveimmillä maantienrenkailla.

Suomen kauneimmista harjumaisemista Kopsuontien kuntotestiin

Vääksyssä sijaitseva Kalmarin uimaranta on erinomainen uintipaikka retken päätteeksi. Vääksystä löydät myös monipuoliset palvelut sekä ruokailuun että majoitukseen.

Kalkkisten kierros noudattelee monin paikoin samaa linjausta kuin Kirkosta Kirkkoon -reitti, mutta reitti on hieman pidempi ja sen ytimessä ovat kirkollisten kohteiden sijasta alueen luontonahtävyydet.

Vaativuus

Kalkkisten Kierros on kokonaisuutena keskivaativa reitti. Reittiosuus Vääksystä kalkkisten Kylään on helppo ja korkeuserot pienet. Kalkkisten ja Vääksyn välinen osuus reitistä on huomattavasti vaativampi ja sisältää Etelä-Suomen mittakaavassa melko suuria korkeuseroja. Tällä osuudella myös tien mutkaisuus lisää reitin vaativuutta.

Retken aloituspaikat

Meijeritie 1, Asikkala (Päijännetalo, Vääksy)

Lisätietoja

- visitpajanne.fi

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

Kartanon kahvila Hugo & Lily (kahvilapalvelut)
kahvilahugojalily.com

Cafe Vesis (kahvilapalvelut)

Kirkosta kirkkoon

Pituus 62 km

Nousumetreit 390 m

Asikkala

Reitin kulku Vääksy — Asikkala kk - Pulkkilanharju — Kalkkinen — Vesivehmaa - Vääksy

Reittikuvaus

Reitti kulkee Asikkalan kauniissa harju- ja järvi- maisemissa kuuden erilaisen kirkollisen kohteen kautta. Matkan varrella pääset ihaillemaan uutta ja vanhaa kirkkokulttuuria ja rauhoittumaan kauniin luonnon keskellä. Kirkoista uusin, Asikkalan seurakuntakoti, sijaitsee idyllisen Vääksyn kanavan rannalla. Sieltä matka jatkuu Aurinkovuoren luontokirkkoon ja edelleen Asikkalan kirkonkylään ihmettelemään miljoonan tiilen kirkkoa. Pulkkilanharjun upeat maisemat ylität Suomen kauneimmaksi maisemareitiksi äänestettyä tietä pitkin. Päijänteen ylityksen jälkeen saavut vireään Kalkkisten maalaiskylään, jonka komea puukirkko on kylän maisemallinen katseenvangitsija.

Kalkkisten kylässä Mani-baari, Pihamaan viini- ja puutarhatila sekä kyläkauppa ovat suosittuja pyöräilijän taukopaikkoja. Tässä on hyvä hetki levähtää ennen kuin jatkat matkaasi Kopsuontielle, jolla kohtaat reitin suurimmat ylä- ja alamäet. Tämän jälkeen pääset vielä tutustumaan Vuoksenlaakson metodistiseurakunnan kirkkoon, joka sijaitsee Vesivehmaan kylässä, keskellä maalaisidylliä.

Hyvä tietää

Tämä reittiselostus noudattelee reitin kiertoa myötöpäivään, mutta voit kiertää reitin kumpaan tahansa suuntaan.

Pulkkilanharjun osuudella poljetaan sorapintaisella pyörätieellä, joten matkaan ei kannata lähteä kaikkein keveimmillä maantierenkailla.

Vääksyssä sijaitseva Kalmarin uimaranta on erinomainen uintipaikka retken päätteeksi. Vääksystä löydät monipuoliset palvelut myös ruokailuun sekä majoitukseen.

Kirkosta Kirkkoon noudattelee monin paikoin samaa linjausta kuin Kalkkisten kierros -reitti, mutta reitti on hieman lyhempi ja sen ytimessä

Uutta sekä vanhaa kirkkokulttuuria harju- ja järvimaisemissa

ovat alueen kirkolliset kohteet, joiden höysteenä pääset tutustumaan myös alueen luontoon.

Vaativuus

Kirkosta Kirkkoon on kokonaisuutena keskeivaati- va reitti. Reittiosuus Vääksystä Kalkkisten kylälle on helppo ja korkeuserot pienet. Kalkkisten ja Vääksyn välinen osuus reitistä on huomattavasti vaativampi ja sisältää Etelä-Suomen mittakaa- vassa melko suuria korkeuseroja. Tällä osuudella myös tien mutkaisuus lisää reitin vaativuutta.

Retken aloituspaikat

Kalmarintie 3, Vääksy (Asikkalan seurakuntakoti)

Lisätietoja

- asikkala.fi/matkailu-ja-tapahtumat/

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

Kartanon kahvila Hugo & Lily (kahvilapalvelut)
kahvilahugojalily.com

Cafe Vesis (kahvilapalvelut)

Vellamo retkipyöräilyreitistö

Useita eri pituisia vaihtoehtoja

Sysmä, Hartola

Kartanoromantiikkaa, järvimaisemia ja pyöräily-ystävällisiä palveluja

Reittikuvaus

Sysmän ja Hartolan yhteinen reittikokonaisuus, joka käsittää useita omien intressien mukaan yhteensovitettavia tierittejä. Reitistön läpi kulkee lännessä Suomen kauneimmaksi maisemareitiksi äänestetty Luhanka-Vääksy -tieosuus, jonka parasta antia ovat Päijänteen järvimaisemat sekä viireät maaseutukylät. Reitistön kautta pääset myös tutustumaan Päijätsalon näkötorniin ja polkuihin, Tainionvirran koskiin sekä kiipeämään Sysmän katonalle, Kammiovuorelle. Vellamo-retkipyöräilyreitistöllä ihastuttavat myös Sysmän-Hartolan komeat kartanomaisemat ja arvokkaat kulttuurikohteet.

Reitistön varrella Sysmän, Koskenniemen ja Krouvin campingalueet sekä runsas mökkimajoitusten, kahviloiden ja ravintoloiden verkosto houkuttelevat viipymään alueella useita päiviä. Tainionvirran melontareitti sekä Päijänteen kansallispuiston ja Kammiovuoren retkeilypolut ovat helposti yhdistettävissä samalle retkelle Vellamoreitistön kanssa.

Hyvä tietää

Reittiverkosto sisältää useita eripituisia osuuksia, joita voit yhdistellä toisiinsa oman makusi mukaan.

Vaativuus

Vellamo-retkipyöräilyreitistö yhdistää useita eripituisia reitiosuuksia, joten voit helposti valita omiin tarpeisiisi parhaiten sopivan reitin. Reittialueella Sysmä-Hartola -linjan eteläpuolella maasto on melko tasaista, mutta korkeuserot kasvavat huomattavasti edettäessä pohjoiseen. Mäkimaastoa rakastavan polkijan kannattaa hakeutua Vintturin-Vuorenkylän-Luhangan suunnalle.

Retken aloituspaikat

Huitilantie 3, Sysmä (Camping Sysmä)
Koskenniementie 66, Hartola (Gasthaus-Camping Koskenniemi)
Kalhontie 459, Hartola (Krouvin Camping)

Lisätietoja

- **Sysmän kunta:** sysma.fi/pyoraily
- **Hartolan kunta:** hartola.fi
- **Retkikartta:** retkikartta.fi

Tervetuloa pyöräilijä — palvelut reitin lähialueella

Pyöräpalvelu Ari Kääriäinen
(pyöränhuolto, varustemyynti)

Rantalan lomamökkit (majoituspalvelut) rantalanlomamokit.com

Tervalepikon Torpat (majoituspalvelut) tervalepikontorpat.fi

Jari-Pekka (ravintolapalvelut) jari-pekka.fi

Gasthaus-Camping Koskenniemi (majoituspalvelut, ravintolapalvelut) koskenniemi.com

Camping Sysmä (majoituspalvelut, ravintolapalvelut) campingsysma.fi

Keskustien Kotikahvila (kahvilapalvelut) Hartola

Kahvila Kivibaari (ravintolapalvelut) Hartola

La Kar de Mumman Herkkukammari (ravintolapalvelut) Hartola

Kuva: Patrick Dormischian

Kuva: Patrick Dormischian

Vellamo retkipyöräilyreititin osuus: Sysmä-Hartola -rengasreitti

 Pituus 65 km

 Nousumetriit 180 m

 Sysmä, Hartola

Reitin kulku Hartola — Valittula — Sysmä — Virtaa — Kukkolanmäki — Nuoramoinen — Kalho — Tokeensalmi — Hartola

Reittikuvaus

Joutsjärven kiertävä rengasreitti on Vellamo retkipyöräilyreititin tärkein runkoreitti, joka johdattaa polkijan Tainiovirran kupeesta maalaismaisemien läpi. Reitin varrelta on lyhyt matka katsomaan Tainionvirran koskia, jotka ovat myös kalastajien ja melojien suosiossa. Sysmässä pyöräilijää odottavat runsas museotarjonta sekä tunnelmalliset kyläkahvilat. Pyhän Olavin rantareitillä pääset tutustumaan mm. Sysmän komeaan harmaakivikirkkoon ja Olavi Virran muistomerkkiin. Sysmästä matka jatkuu kohti kaunista Virtaan kartanoa ja

edelleen hiekkatietä Kukkolanmäkeen. Nuoramosten kylässä kannattaa pysähtyä ihaillemaan historiallisesti arvokasta kartanomaisemaa sekä Nuoramostenkoskea vanhoine mylly- ja voimalaitosrakennuksineen.

Nuoramaisisten ja Hartolan välisellä osuudella pääset tutustumaan gravel-pyöräilyn saloihin. Pieniä hiekkapäällysteisiä teitä pitkin kiertelet pienten järvien välissä kohti Tokeensalmea, ohi Krouvin lavan. Ennen paluuta Hartolaan ylität vielä kertaalleen Tainionvirran. Hartolassa

Virtaan kartano

Kuva: Virtaan kartano

Kartanokulttuuria, Tainiovirran kuuhuja ja gravel-fiilistä

Itä-Hämeen museo tutustuttaa sinut kartanokulttuuriin ja Tainiovirran kauniit maisemat kutsuvat pienelle lisälennelle virran varren hiekkapäälysteisillä ulkoiluteillä.

Reitti kulkee kolmen camping alueen kautta. Ne toimivat myös erinomaisena lähtöpaikkana ja majoituspisteinä: **Camping Sysmä, Camping Koskenniemi ja Krouvin Camping.**

Hyvä tietää

Tämä reittikuvaus noudattelee reitin kiertoa vastapäivään, mutta voit kiertää reitin kumpaankin tahansa suuntaan. Kannattaa huomioida, että Hartolan ja Sysmän välinen osuus kulkee maantietä pitkin, kun taas Nuoramoisten ja Hartolan välinen osuus poljetaan pääosin kapeilla hiekkateilla. Tämä osuus on karkeapintaista soraa, joten reitille ei kannata lähteä aivan kapeimmilla maantienkailla.

Matkan varrella on neljä upeaa uimarantaa, joilta pääset pulahtamaan virkistävälle uinnille vaikka kesken retken. Tainiovirran varressa, aivan tien läheisyydestä on myös Keijulan kosken laavu, joka sopii taukopaikaksi.

Reitin varrella Sysmästä löytyvät erinomaiset kahvila- ja ravintolapalvelut sekä paljon nähtävää kulttuurikohteista kiinnostuneille pyöräilijöille. Sysmästä suosittelemme ajamaan pistona Suopeltoon nauttimaan Päijänteen maisemasta sekä ravintoloiden tarjonnasta. Virtaan ja Nuoramoisten kylissä kannattaa pysähtyä katsomaan ainakin kartanomaisemat.

Sysmä-Hartola -rengasreitistä on myös toinen variaatio, joka kulkee Sysmästä suoraan Nuoramoisiin tietä 410 pitkin ja käy kääntymässä Suopellosa.

Virtaan kartano on avoinna vain tilauksesta.

Vaativuus

Reitin varrella korkeuserot ovat melko pienet, joten retki ei rasita liikaa aloittelevaakaan polkijaa.

Retken aloituspaikat

Koskenniementie 66, Hartola (Gasthaus-Camping Koskenniemi)

Yhdystie 2, Hartola (Jari-Pekka)

Huifilantie 3, Sysmä (Camping Sysmä)

Tervetuloa pyöräilijä – palvelut reitin lähialueella

Pyöräpalvelu Ari Kääriäinen
(pyöränhuolto, varustemyynti)

Rantalan lomamökit (majoituspalvelut) rantalanlomamokit.com

Tervalepikon Torpat (majoituspalvelut) tervalepikontorpat.fi

Jari-Pekka (ravintolapalvelut) jari-pekka.fi

Gasthaus-Camping Koskenniemi (majoituspalvelut, ravintolapalvelut) koskenniemi.com

Camping Sysmä (majoituspalvelut, ravintolapalvelut) campingsysma.fi

Keskustien Kotikahvila (kahvilapalvelut) Hartola

Kahvila Kivibaari (ravintolapalvelut) Hartola

La Kar de Mumman Herkkukammari (ravintolapalvelut) Hartola

Vierumäen reitit

Useita eri pituisia vaihtoehtoja

Heinola

Vierumäen ympäristössä on upeat mahdollisuudet myös maastopyöräilyyn. Helppokulkuisessa kangasmaastossa kiertele monipuolinen ulkoi-lureittien ja polkujen verkosto, joka mahdollistaa monen mittaiset maastopyöräilyretket. Kalattoman kierros sopii maastopyöräilyyn tutustumiseen, Ilkankurun pyöräpuisto tekniikkatreeniin ja Valo-Ilves hieman pidemmälle retkelle. Vierumäellä voit nautiskella pyöräilystä myös talviaikaan, silloin käytössä on talvipyöräilyyn pohjattu reittiverkosto.

Fillarin ja pyöräilytarvikkeet voit vuokrata Kahvila Pihkalan vieressä sijaitsevasta Luontoliikunta-keskuksesta. Samalla voit kysellä myös vinkkejä juuri sinulle parhaiten sopivasta retkireitistä. Onko sinun valintasi E-fatbike sähköavustuksella, vai lähdetkö testaamaan polkuja urheilullisemmin perinteisellä maastopyörällä?

Reittien lähtöpiste

Pihkalantie 1, Vierumäki (Vierumäen urheiluhalli)

**Kalattoman kierros
Vierumäellä**

Kuva: Digiland

Kalattoman kierros

Pituus 10 km tai lyhempi versio 7 km

Nousumetrit 182 m, korkeusero 40 m

Kangaspolkuja rullaten Kalattomanlammen ympäri

Reittikuvaus

Kalattoman kierros kulkee teknisesti helpossa maastossa, mutta korkeuserot ovat paikoitellen melko suuria. Tarjolla on kaksi reittiversiota, jotka molemmat kulkevat syvän supan pohjalla sijaitsevan Kalattomanlammen vierestä. Lammen rannalla on laavu, jossa voi nauttia eväistä. Rannasta löytyy myös kaksi laituria ja kesähel-

teillä taukopulahdus veteen tekee todella hyvää. Kalattomanlammen ja harjulaskujen jälkeen reitti muuttuu todella kosteaksi, kun tullaan Rampsin-suon kulmille.

Vaativuus

Helppo

Valo-Ilves

12 km (yhteen suuntaan)

Nousumetrit 215 m, korkeusero 44 m

Nautiskelijan cityretki harjujen yli

Reittikuvaus

Valo-Ilves on Vierumäen Urheiluopistolta Heinolan kulkeva valaistu reitti. Se kulkee pitkin latupohjaa Urheiluopistolta Heinolan Jyräntöön. Reitti mukailee alueen harjujonoja ja toisinaan puikahtaa niiden välistä. Matalammilta kohdilta löydätkin usein pieniä järviä tai suoalueita, joiden rannoille on mukava pysähtyä nauttimaan luonnon rauhasta kauniilla taukopaikoilla. Yhdistämällä Valo-Ilveksen Vuolenkoski-Heinola välillä kulkevaan teknisesti haastavampaan Juustopolkuun, pääset polkemaan pidemmän, kokeneellekin maastopyöräilijälle haasteita tarjoavan retken.

Merkityn reitin päästä Jyrängössä on n. 1 km matka Heinolan keskusta.

Vaativuus

Erittäin helppo

Raviksen pyöräilypuisto

Kuva: Juho Sipilä

**Spesiaalivaa
pyöräilyn ystäville**

Raviksen pyöräpuisto

BMX-rata, pumptrack ja hyppyreitä pienille ja suurille polkijoille

Lahden vanhalle raviradalle rakennettu pienimuotoinen pyöräilyn ihmemaa, jossa voit harjoittaa pyöräilytaitoja monenlaisilla fillareilla. Paikalta löytyy BMX-rata, pumptrack ja lapsille sopivia mutkaratoja sekä iso ja pieni hyppylinja, joissa voi treenata hyppytaitoja. Kaikki nämä kompaktilla alueella, joten pyöräilyn lomassa sinulla on hyvä tilaisuus myös vaihtaa ajatuksia harrastuskavereiden kanssa.

Raviksen pyöräpuisto on kehittyvä alue, johon on tulossa myös tapahtumatoimintaa sekä pyörän vuokrausta, kannattaa siis tsekata ajopaikan omat sivut!

Aivan pyöräpuiston vieressä on yksi Salpausselkä Trails -reitistön lähtöpaikoista, joten ajoharjoittelun jälkeen voit helposti kurvata maastoretkelle Salpausselän metsiin.

Reittien lähtöpiste

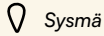
Vaskelaisennrinne, Lahti (Vanha ravirata)

Lisätietoja

- ridosalpaus.fi/ravis

Päijätsalon BikePolku

Sysmä

Maastopyöräilyä ja metsän tuoksua Päijänteen kansallispuiston reunalla

Uusi kohde avataan kesällä 2022!

Kauniiseen Päijätsalon saareen kesällä rakentuva BikePolku vie sinut Päijänteen rantamaisemiin nauttimaan maastopyöräilystä ja metsän tuoksusta. Reitin vaihtelevat pinnanmuodot ja mutkittleva muoto haastavat polkijaa, mutta tasattu maapohja mahdollistaa ajamisen hieman heikommallakin ajotekniikalla. Reitin pituus on 6 kilometriä, joten tämän reitin haluat ehkä kiertää useampaan kertaan.

Päijätsalon saaren huippu kuuluu Päijänteen kansallispuistoon, mutta uusi BikePolku kulkee kokonaisuudessaan kansallispuistoalueen ulkopuolella. Kohde sopii erinomaisesti multisport-tyyppiselle

retkelle. Kun pyöräilyosuus on ohi, haluat ehkä kiivetä Päijätsalon näkötorniin ihaillemaan upeita maisemia Päijänteen yli tai patikoida Pyydyniemeeseen nauttimaan eväitä maisemapaikalla. Jos saavut paikalle autolta, huomioithan, että P-alueelta on n. 500 m matka tietä pitkin pyöräilyreitit lähtöpisteeseen.

Reittien lähtöpiste

Sorolantie 28, Sysmä (Päijätsalon P-alue)

Lisätietoja

- Kartta: sysmansisu.fi/bikepolku
- Sysmän kunta: sysma.fi

**Maastopyöräilyä
Päijätsalossa**

Kuva: Kimmo Hirvonen

Tervetuloa pyöräilijä -tunnus ja Pyörämatkailukeskus

Tervetuloa pyöräilijä -tunnus on suunniteltu helpottamaan pyöräilijän elämää silloin, kun hän etsii itselleen sopivia palveluita: niitä paikkoja ja palveluja, joihin pyöräilijä tietää aina olevansa tervetullut, ja jotka tarjoavat hieman tavallista paremmat palvelut pyörän satulassa seikkailevalle. Tervetuloa pyöräilijä -tunnusta hallinnoi pyörämatkailun valtakunnalliseen kehittämiseen ja markkinointiin erikoistunut Pyörämatkailukeskus. Lisätietoa heidän toiminnastaan ja Tervetuloa pyöräilijä -tunnuksesta löydät bikeland.fi -sivustolta.

Tervetuloa pyöräilijä -tunnus on Päijät-Hämeessä myönnetty seuraaville yritysille:

Tervalepikon Torpat, Sysmä, tervalepikontorpat.fi

Lomakivi, Iitti, lomakivi.fi

Radalla Resort, Iitti, radalaresort.fi

Ski Out Bike, Hollola, skiout.fi

Kitetirri tmi, Lahti, kitetirri.fi

Koiskalan kartano, Lahti, koiskala.fi

Pyöräpalvelu Ari Kääriäinen, Hartola

Rantalan lomamökit, Hartola,

rantalanlomamokit.com

Suomen Urheiluopisto, Heinola, vierumaki.fi

Gasthaus-Camping Koskenniemi, Hartola

koskenniemi.com

Jari-Pekka, Hartola, jari-pekka.fi

Camping Sysmä Sysmä, campingsysma.fi

Keskustien Kotikahvila, Hartola

Yli-Kaitala Resort, Iitti, yli-kaitala.com

Kartanon kahvila Hugo & Lilly, Asikkala,

kahvilahugojalilly.fi

Camping Messilä, Hollola, campingmessila.fi

Cafe Vesis, Asikkala

Kahvila Kivibaari, Hartola, kivibaari.fi

La Kar de Mumman Herkkukammari, Hartola

Ranskalainen kyläkauppa, Asikkala,

ranskalainenkauppa.fi

Cafe Peurankello, Iitti, peurankello.fi

Iitin maatilatori, Iitti, iitinmaatilatori.fi

Heinolan Siltasaari, Heinola, heinolansiltasaari.fi

Yli-Kaitala Resort

Kuva: Juha Juntto

Kitetirri Outdoors

Kuva: Harri Hytönen

Tervetuloa pyöräilijä -yritykset Päijät-Hämeessä

Camping Messilä

 Hollola

Palvelukielet

Ympärivuotinen campingalue 8 km Lahden keskustasta Vesijärven rannalla Messilän lomakeskuksen yhteydessä. Alueella on matkailuauto/vaunu- ja telttapaikkoja, leirintämökkejä ja saunallisia 6 hlön huviloita. Camping Messilässä on tarjolla myös ravintola- ja ruokapalveluja. Alueen hieno uimaranta ja Vesijärvi tarjoavat hyvät puitteet vesiuheiluihin. Lähiympäristön monipuoliset ulkoilumaat sopivat pyöräilyyn lisäksi patikointiin ja hiihtoon. Jos menojalka vipattaa, Camping Messilässä on tarjolla myös tapahtumia, tansseja ja karaokea.

Camping Sysmä

 Sysmä

Palvelukielet

Camping Sysmä sijaitsee keskellä kaunista Sysmän kirkonkylää, Päijänteen rannalla. Olemme viime vuosina kehittäneet vahvasti aluetta, viimeisimmät lomamökkit valmistuivat kesäksi 2021. Meiltä löytyy siis uusia saunallisia pieniä lomamökkejä, perinteisiä leirintämökkejä, sähköistettyjä karavaanipaikkoja, erilaisia aktiviteettejä sekä viihtyisä kahvila-ravintola. Varaa majoitus meiltä: campingsysma.fi

Gasthaus Koskenniemi

 Hartola

Palvelukielet

Viihtyisää ja rauhallista majoitusta Hartolassa. Majoitusvaihtoehtoina Gasthaus-hotellihuoneet, omarantaiset, saunalliset lomamökkit sekä leirintämajat. Alueella lisäksi kioski, kahvila ja ravintola. Varaa majoitus: koskenniemi.com

Hostelli Lomakivi

 Iitti

Palvelukielet

Matkailutila litissä majoituspalveluineen 40 vieraille kahden hengen huoneissa ja neljässä saunallisessa lomatalossa. Lisäksi meiltä löytyy tilausravintolapalvelut. Lähistöllä paljon luontokohteita sekä mm. Golf viheriöt. Varaa majoitus meiltä: lomakivi.fi/

Radalla Resort

 Iitti

Majoitusta järven rannalla hotelli- ja kartanohuoneissa. Tarjolla myös monipuoliset ravintolapalvelut. Varaa majoitus meiltä: radalaresort.fi

Jari-Pekka

 Hartola

Palvelukielet

Liikenneasema 24/7 Hartolassa, jonka palveluja ovat mm. Kotipizza, Hesburger, Subway, Buffet aamiainen ja lounas, A la Carte, kahvila, K-Ruokakauppa ja FinnMari-sisustusmyymälä. Tutustu palveluihimme: jari-pekka.fi/hartola

Kartanon kahvila Hugo & Lilly

 Asikkala

Palvelukielet

Urajärven Kartanon kahvila ja puistoalue on upea pyöräilykohde 313 tien välittömässä läheisyydessä, reitillä Vierumäki-Vääksy. Tutustu samalla myös Kartanomuseoon, varaa sauna, tai pulahda uimaan. Retkeilymajassa kesäkäytössä 4 huonetta, joten yöpyminenkin onnistuu. Tutustu palveluihimme: kahvilahugojalilly.fi Urajärven kahvilan

Heinola

Kuva: Digiland

Vierumäki

Kuva: Digiland

pihapiirissä tulossa paljon tapahtumia kesällä, tutustu ajankohtaiseen tapahtumakalenteriin: [FB: @urajarvenkartanonystavat](#), [urajarvenkartano.fi](#)

Kitetirri Outdoors

 Lahden seutu

Palvelukielet

Kitetirri Outdoors on täyden palvelun sähkö-maastopyörä vuokraamo Salpausselällä, opastus, vuokraus ja retket. Kattavat palvelut myös SUP-lautailuun, leijahiitoon, liukumikenkäilyyn ja retkeilyyn yksityisille ja ryhmille, varaa helposti nettikaupastamme: [kitetirri.fi](#)

Koiskalan kartano

 Lahti

Palvelukielet

Koiskalan kartano on ruokaa, majoitusta ja erilaisia tiloja tarjoava luomumaatila Lahdessa. Lisätiedot ja varaukset [koiskala.fi](#)

Keskustien Kotikahvila

 Hartola

Pieni viihtyisä ja edullinen kahvila Hartolan keskustassa. Tarjolla Kahvia, kaakaota, teetä, virvoitusjuomia, tuoretta pullaa, sämpylöitä, pizzapaloja yms. Aamulla usein ovet auki jo klo 04.00 jälkeen ja kesäaikana suljemme klo 17 (tarvittaessa myöhempäänkin). Tutustu kahvilaan: [facebook.com/Keskustien.Kotikahvila](#)

Pyöräpalvelu Ari Kääriäinen

 Hartola—Sysmä

Palvelukielet

Fatbike vuokrausta ja pyörän huoltoa, varaosia ja tarvikkeita Hartola-Sysmä alueella. Haemme ja palautamme tarvittaessa rikkoutuneen pyörän huollon yhteydessä. Vuokraa meiltä pyörä tai varaa huolto: [pyorapalvelu-ari-kaariainen.webnode.fi](#)

Rantalan lomamökit

 Hartola

Palvelukielet

Koiraystävällisiä vuokramökkejä Iso Paljo -järven rannalla Hartolassa. Kaikki vuokramökkimme sijaitsevat omassa rauhassa rannalla ja sisältävät oman pihan, laiturin ja soutuveneen. Vuokraa meiltä mökki ympäri vuoden: [rantalanlomamokit.com](#)

Ski Out Bike

 Hollola

Palvelukielet

Pyöräilyn, lasketteluun ja hiihtourheilun erikoismyymälä, pyörähuolto ja verkkokauppa Hollolassa. Tutustu myymälään ja verkkokauppaan: [skiout.fi](#)

Tervalepikon Torpat

 Sysmä

Palvelukielet

Vuokramökit Päijät-Hämeessä Lahden läheisyydessä ja luontoliikuntakeskus, jossa koet liikkujan taivaan. Mökkien lisäksi monenlaisia vuokravälineitä kuten ebikeja, fatbikeja ja maastopyöriä. Vuokraa meiltä mökki Sysmästä hyvien yhteyksien päästä: [tervalepikontorpat.fi](#)

Vierumäki

 Heinola

Palvelukielet

Vierumäellä on aktiviteetteja ja majoitusvaihtoehtoja kaikkiin tarpeisiin. Tutustu vaikkapa uusiin Sporttihotelli Pihkalan sekä Hotelli Fennadaan, laita rohkeutesi testiin Flowpark -seikkailupistossa tai vuokraa SUP-lauta ja lähde melomaan. Tiesitkö, että meiltä vuokraat myös E-fatbiket ja maastopyörät? Kaikki Vierumäen palvelut löydät osoitteesta [vierumaki.fi](#)

Virtaan silta, litti

Kuva: Digiland

**Tiirismaa Trails Hollolassa,
Kitetirri Outdoors väline-
vuokraus ja retket**

Kuva: Digiland

Yli-Kaitala Resort

 Iitti

Majoitusta huviloissa, mökeissä ja igluneenessä Iitissä järven rannassa. Majoituksen lisäksi tarjoamme monipuolisesti erilaisia aktiviteetteja kuten e-fatbikeja ja upeat reitistöt majoituksen läheisyydessä. Varaa majoitus ja sinulle sopivat aktiviteetit meiltä: [Yli-kaitala.com](https://yli-kaitala.com)

Cafe Vesis

 Asikkala

Palvelukielet

Cafe Vesis löytyy 313 tien varresta; puolivälissä reitillä Vierumäki-Vääksy. Osoite Lentotie 89, Vesivehmaa (Asikkala), samalla alueella Päijät-Hämeen ilmailumuseo sekä Vesivehmaan lentokenttä. Kahvila avoinna kesä-elokuussa pe-su klo 11-17. Tiedustelut: kahvila@phnet.fi tai p. 0400-777 717; whatsapp: 044-335 3852

Kahvila Kivibaari

 Hartola

Kahvila Kivibaari on kylän kohtaamispaikka, mistä saat monipuolisesti virvokkeita ja pientä suolaista. Baarin yhteydessä on myös elintarvikekioski. Iso aurinkoterassi on kesän ehdoton ykköspaikka. Lisätietoja: kivibaari.fi

La Kar de Mumman Herkkukammari

 Hartola

Kahvila La Kar de Mumman Herkkukammari tarjoaa suussa sulavia herkkuja niin suolaiseen kuin makeaanikin pikkunälkään. Tervetuloa nauttimaan herkuistamme pyörätken lomasta!

Ranskalainen kyläkauppa

 Asikkala

Palvelukielet

Ranskalainen alppi-tyylinen kahvila ja ravintola idyllisen Vääksyn kanava-alueen läheisyydessä. Lisätietoja: ranskalainenkauppa.fi

Café Peurankello

 Iitti

Käsityökahvila vireässä Vuolenkosken maaseutukylässä, Iitissä. Lisätietoja: peurankello.fi

Iitin maatilatori

 Iitti

Farmers market - Iitin Maatilatori on helposti saavutettava kivijalkamyymälä täynnä suomalaisten pientuottajien suuria makuja ja lähiruokaa. Lisätietoja: iitinmaatilatori.fi

Heinolan Siltasaati

 Heinola

Heinolan Siltasaari sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa Siltasaarella, keskellä Heinolan kansallista kaupunkipuistoaluetta ja tunnetuinta maisemaa. Suolaiset ja makeat suupalat ovat aina tuoreita ja valmistettuja parhaista raaka-aineista. Lisätietoja: heinolansiltasaari.fi

Tervalepikon Torpat

Kuva: Tervalepikon Torpat

Urajärven kartanoalue

Kuva: Kimmo Hirvonen

Muita pyörämatkailijoita palvelevia yrityksiä

Best Lake Nature Adventures

 Lahden alue

Opastettuja elämysretkiä ympäri vuoden Järvi-Suomessa, joihin voi sisältyä patikointia, melontaa, lumikenkäilyä tai vaikkapa linnunpönttöjen rakentamista. Varaa räätälöity retkesi: bestlakenature.com

Hattapukki

 Sysmä

Palvelukielet

Mökki maalaismaiseman ytimessä upealla järvimaisemalla Sysmässä. Mökin läheisyydessä paljon kivaa tekemistä kuten luontopolkua, vuokrattavia maastopyöriä, kanootteja ja SUP-lautoja. Varaa Villa Himpula mökki: hattapukki.fi

Hotelli Tallukka

 Vääksy

Palvelukielet

Tapahtumahotelli Tallukka Vääksyssä tarjoaa majoitusta. Päijät-Hämläisessä järvimaisemassa, parhaiden pyöräilyreittien ja valtatie 24:n varrella. Varaa majoituksesi meiltä: tallukka.fi

Hotelli Teltta

 Orimattila

Idyllinen ja kotoinen elämyshotelli/hostelli Orimattilan kehräämön 4. kerroksessa oleva telttakylä. Pyörät voit tuoda hissillä ylös, vaikka telttasi viereen. Varaa yö telttahoitellissa: hotelliteltta.fi

KallioRent

 Lahden alue

Sähköpyörävuokrausta koko perheelle Nastolassa Liikuntakeskus Pajulahden monipuolisten reittien ääressä upeissa maisemissa. Meiltä löytyy laadukkaat aikuisten täysjoustoiset sähköfatbiket ja kaksi lasten etujousitettua sähkömaastopyörää. Vuokraa meiltä sähköpyöräajoelämys Pajulahdesa: kallioRent.fi & pajulahti.com

Punainen Tupa

 Padasjoki

Palvelukielet

Majoitusta Punaisessa Tuvassa 1-8 henkilölle sisältäen saunan ja polkupyörien käytön sekä Päjänteen rannalla n. 2 km päässä majoituksesta veneen.

Vuokrattavana myös Mökkeröinen 1-2 henkilölle n. 1,5 km päässä Päjänteen rannalta sisältäen saunan käytön. Varaa majoitus Padasjoelta: punaintentupa.net

Villa Elina

 Kärkölä

Aittamajoitusta saunalla, kesäkahvila, putiikki ja tapahtumia Kärkölässä. Tapahtumia koko kesän aina kesäteatterista perjantai-illan ulkoilma keikkoihin. Varaa majoitus ja katso lisätietoja tapahtumista: villaelina.fi

#PaijatHamebyBike

Lähetä digipostikortti pyöräretkeltäsi!

Päijät-Häme on maisemarikas mahdollisuuksien maakunta, joka tarjoaa pyöräilijälle koettavaa maalaismaisemista metsäpolkuihin ja järvien rannoista kulttuurikohteisiin sekä idyllisiin maaseutukyliin.

Tule, tutustu ja nauti!

Toimi näin

- Kuvaa tai videoi tunnelmiasi pyörämatkallasi Päijät-Hämeessä
- Käytä **#paijathamebybike**-hashtagia jakaessasi kuvan tai videon Instagramissa*
- Valmista! Digipostikorttisi on nyt lähetetty!*

Me Päijät-Häme by Bike

MAASTOPYÖRÄILIJÄN ETIKETTI

Käytä olemassa olevia polkuja ja reittejä. Vältä kosteikkojen kiertämistä ja lukkojarrutuksia kulumisen vähentämiseksi.

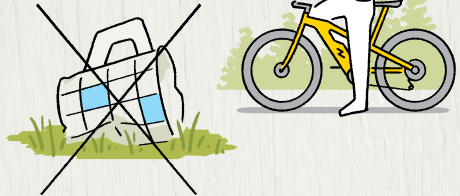
Polku on yhteinen. Ole huomaavainen kaikille kulkijoille.

Muista vastuusi. Älä roskaa tai vahingoita puita ja taimia.

Ota selvää alueen ja reittien säännöistä ja noudata niitä.

Jokaisen velvollisuus on auttaa loukkaantunutta. Tarvittaessa käytä 112-sovellusta tai soita apua.

Oikea tilannenopeus tuo turvallisuutta. Hidasta ohitustilanteissa ja risteyksissä, käytä kelloa tai ääntä.

Talvipyöräilyä Salpausselällä

Kuva: Juha-Pekka Huotari /
Lahden kaupunki

Talvisia tunnelmia fillariretkiltä

Tämän oppaan sisältö on kohdennettu kesä- ja syyskaudelle 2022. Haluamme kuitenkin muistuttaa, että Päijät-Hämeessä on erittäin upeita kohteita myös talviseen pyöräilyyn.

Kannattaa tsekata ainakin Salpausselkä Trails -reitit, Tiirismaa Trails -maastopyöräilyreitit, Vierumäen talvipyöräreitti ja Aurinkovuoren monikäyttöreitit!

Talvipyöräilyä Salpausselällä

Kuva: Juha-Pekka Huotari /
Lahden kaupunki

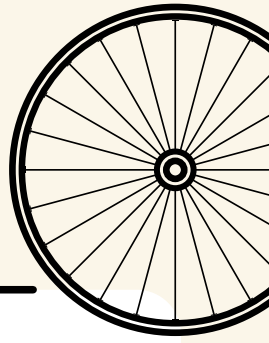
Vierumäki

Kuva: Juuso Havia

Pyörämatkailun BINGO

Sysmä-Hartola-rengasreitti	Kalattoman kierros	Kintterön Kymppi	Falling Leaves Lahti	Iitin maalais-satanen
Raviksen pyöräpuisto	Hollolan kirkonkylän lenkki	Kalkkisten kierros	Aurinkovuoren monikäyttö-reitit	Päijänne-Ilves
Luonnonystävän maisemaretki Orimattilasta	Huippupolku	Aurinko-Ilves	Vesijärven kierros	Vellamo retkipyöräily-reitistö
Juustopolku	Vierumäen reitit	Korvenlammen reitti	Valo-Ilves	Hakalaukun lenkki
Oma reitti	Kärkölän maaseutu-kierros	Kevätpuron polku	Päijätsalon BikePolku	Kirkosta kirkkoon

Ruksaa tähän reitit, jotka olet jo kiertänyt.
Saatko kasaan Päijät-Hämeen pyörämatkailubingon?

Tervetuloa fillarikesä!

Kuva: Kimmo Hirvonen

